

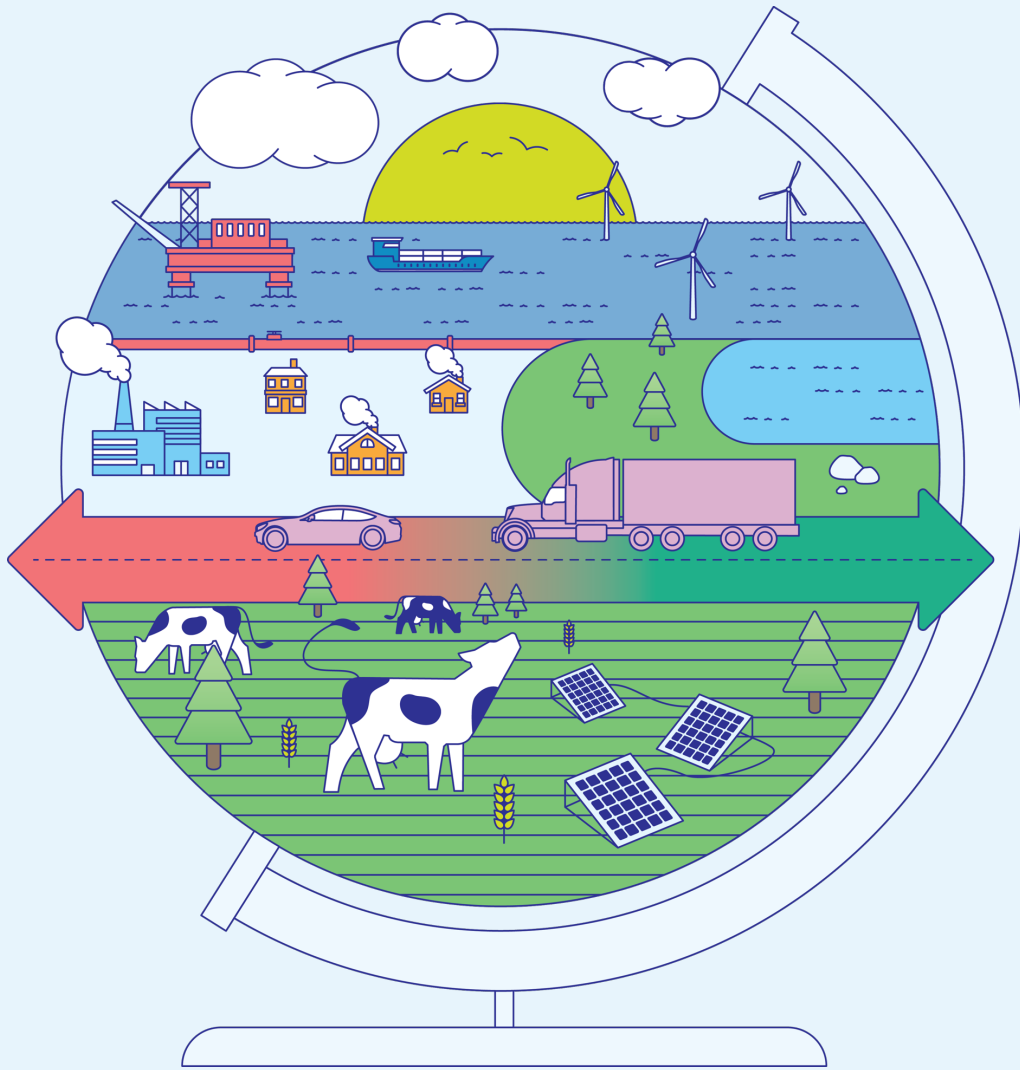
Ola Kvaløy, Dekan og professor i samfunnsøkonomi, Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger

Norsk sokkel mot 2050: Letestans nå?

Frokostmøte UiS, 8. november 2023

Hva er god klimapolitikk?

- Koordinerte høye CO2-avgifter.
- Kvotemarkeder.
- Offentlig støttet FOU / teknologiutvikling.
 - Fra grunnforskning til direkte subsidiering
- Tilbudssidetiltak:
 - Redusere leting og utvinning av fossil energi gjennom internasjonal koordinering.
- Krevende å koordinere globalt.
 - Løsning: Internasjonale avtaler om innmelding av nasjonale ambisjoner og bidrag for å reduserte utslipp.

NOU 2023: 25 Omstilling til lavutslipp

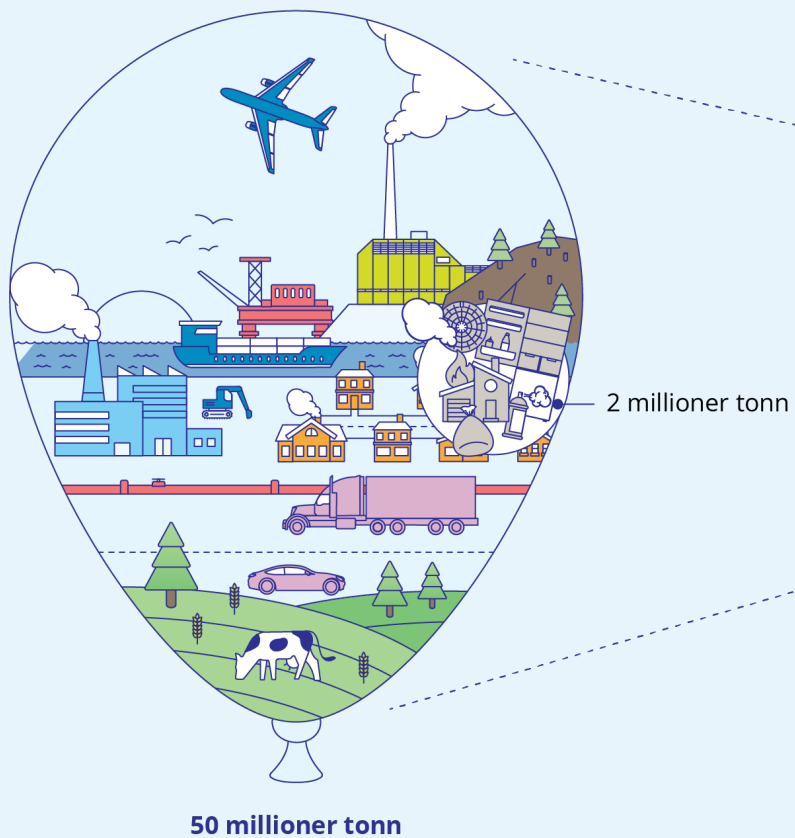
Veivalg for klimapolitikken mot 2050

Lov om klimamål

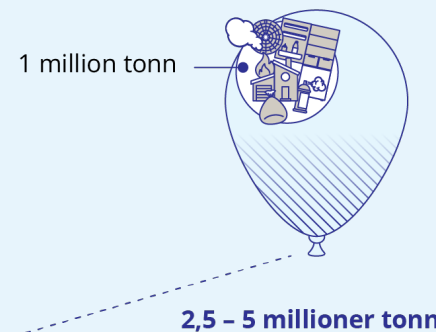
- **§ 4. Klimamål for 2050**
- Målet skal være at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050.
- Med lavutslippssamfunn menes et samfunn hvor klimagassutslippene, ut fra beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalen 12. desember 2015 artikkel 2 nr. 1 bokstav a.
- Målet skal være at klimagassutslippene i 2050 reduseres i størrelsesorden 90 til 95 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.
- Ved vurdering av måloppnåelse skal det tas hensyn til effekten av norsk deltakelse i det europeiske klimakvotesystemet for virksomheter.

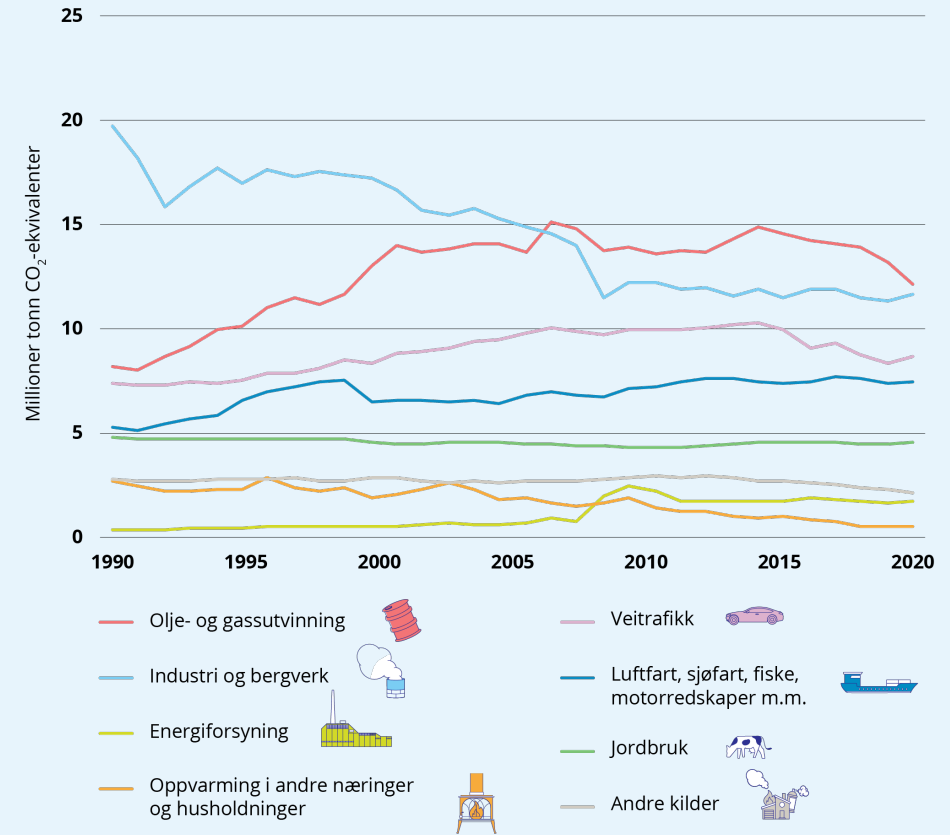
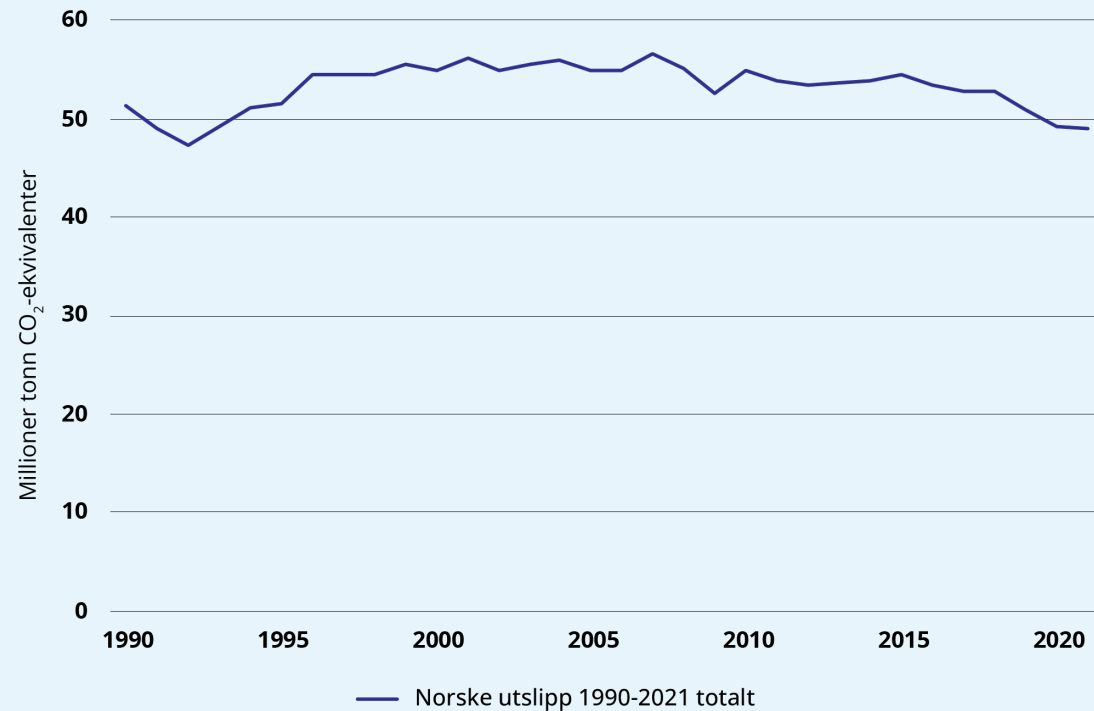
Dagens utslipp

2050

Klimagassutslipp i Norge

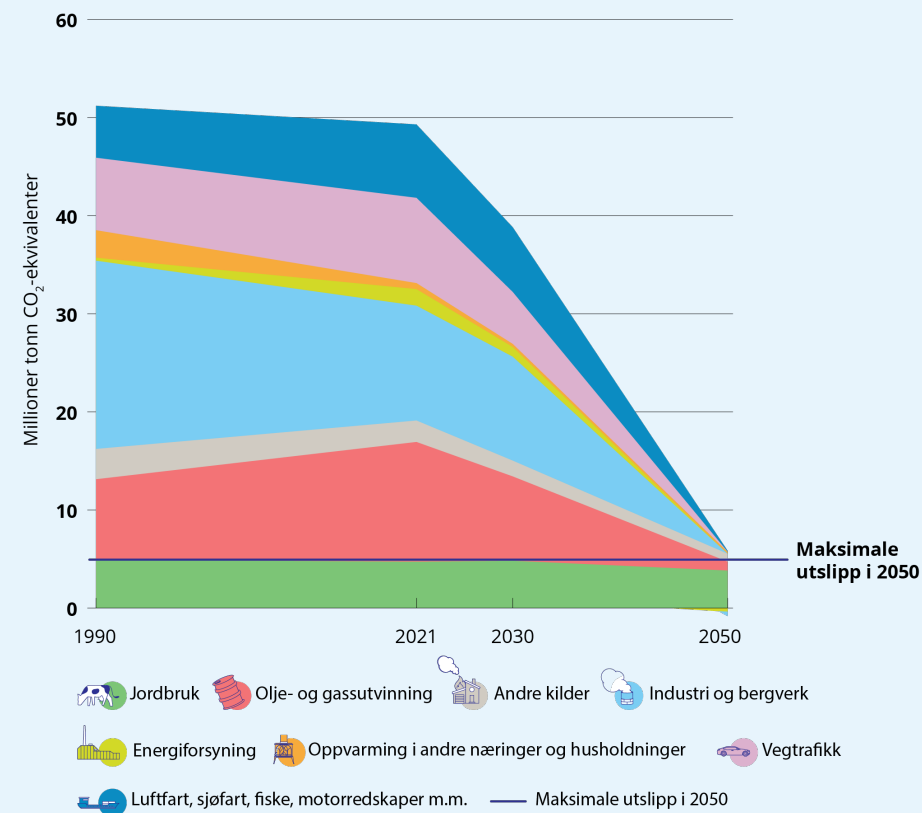

- Olje- og gassutvinning
- Industri og bergverk
- Energiforsyning
- Oppvarming i andre næringer og husholdninger
- Veitrafikk
- Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.
- Jordbruk
- Andre kilder

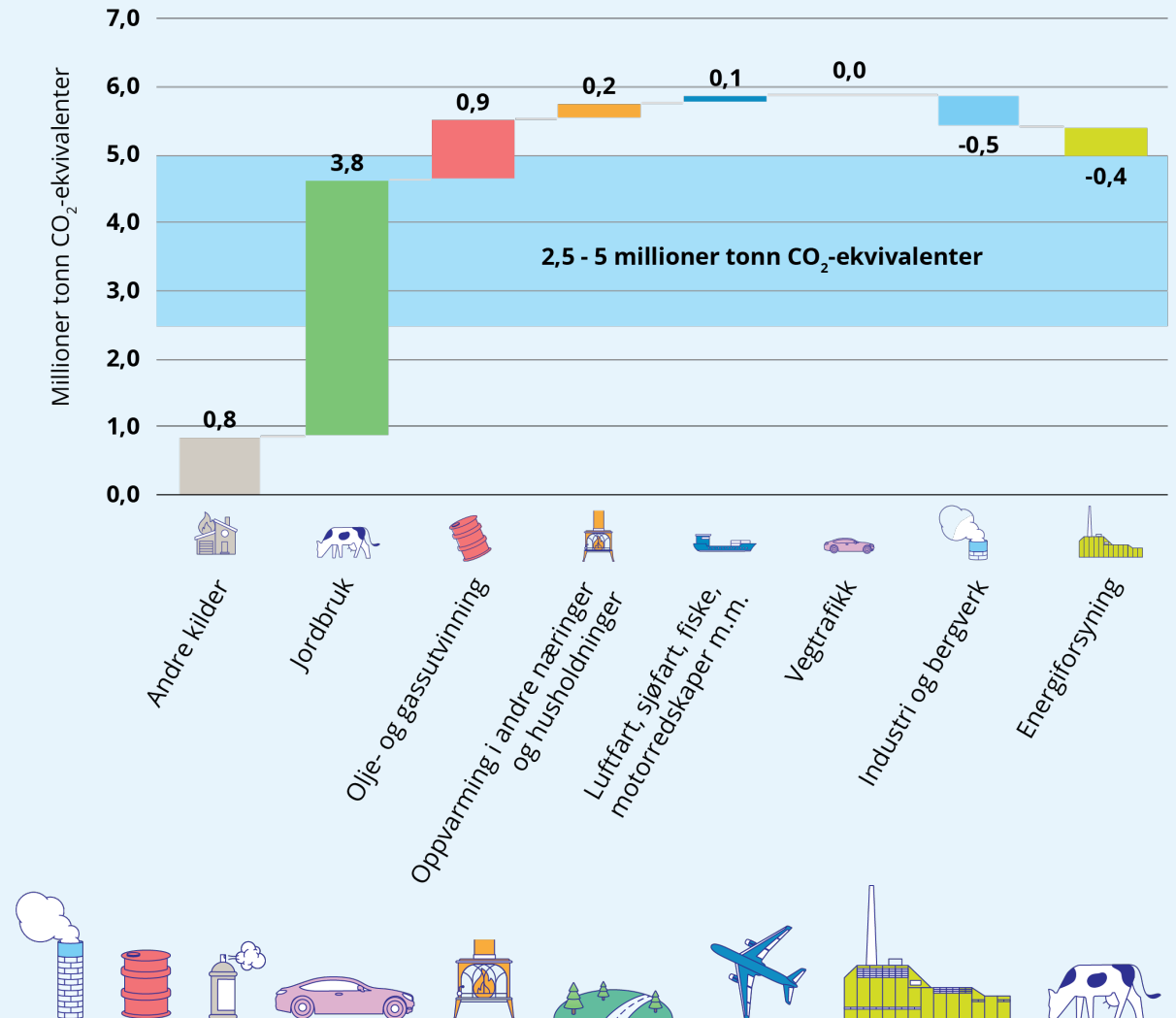
Teknisk analyse – utslipp i 2050

- Ikke prognose eller anbefaling
- Uten ressursbegrensninger
- Ikke aktivitetsendring
- Krevende utslippskutt for alle sektorer

Viktige veivalg – særlig petroleum og jordbruk

- Ikke rom for utslipp på dagens nivå i jordbruket
- Ikke rom for utslipp i tråd med utvinningsprognosene for petroleumssektoren selv om alle andre sektorer har redusert utslippene til tilnærmet null.

Utvalgets hovedvurderinger (1b)

Utvalget mener at...

... alle beslutninger som tas i dag må baseres på et mål om at så godt som alle klimagassutslipp i Norge må være fjernet for godt innen 2050. Norsk klimapolitikk må vektlegge varig omstilling til nullutslipp og tempoet i omstillingen må økes.

.. og foreslår derfor at:

- utvikling og implementering av teknologi for direkte fangst av CO₂ fra luft er viktig, men må ikke legges til grunn som et alternativ til å redusere utslippene.
- det utvikles politikk for omstilling i jordbrukssektoren utover dagens ambisjoner.
- **det utarbeides en strategi for slutfasen av norsk petroleumsvirksomhet, og at denne legges frem for Stortinget så raskt som mulig. Utvalget tilrår at det ikke gis ytterligere tillatelser til leting, utvinning (PUD), eller anlegg og drift (PAD) inntil en slik strategi er ferdigstilt.**

Utvalgets hovedvurderinger (2b)

Utvalget mener at...	.. og foreslår derfor at:
<p>...all politikk og alle beslutninger må ta utgangspunkt i at alle ressurser er knappe.</p>	<ul style="list-style-type: none">• biomasse, som er en knapp ressurs, prioriteres til andre formål enn energi.• aktiviteten i petroleumsvirksomheten reduseres ut over forventet aktivitetsnivå frem mot 2050, for å unngå at sektoren legger beslag på knappe ressurser som kraft og kompetanse, og dermed vanskeliggjør omstillingen til et lavutslippssamfunn.• Utvalget anbefaler permanent stopp i letevirksomhet uten direkte tilknytning til eksisterende infrastruktur, og at det ikke besluttes bygging av ny infrastruktur som binder oss til utslipp frem mot og forbi 2050.• kraft fra land som utslippsreducerende tiltak som hovedregel unngås.

Utvalgets hovedvurderinger (4)

Utvalget mener at...	.. og foreslår derfor at:
...det må koste mer å slippe ut.	<ul style="list-style-type: none">• prising av utslipp tas i bruk så langt det er mulig, og det utarbeides en forpliktende opptrappingsplan for karbonprisen også etter 2030.• andre virkemidler som regulatoriske og pedagogiske virkemidler tas i bruk når karbonprising ikke er tilstrekkelig, mulig eller effektivt.• vurdere å bruke inntekter fra kvotesalg og midler til CO₂-priskompensasjonsordningen til omstilling mot nullutslipp i de kvotepliktige virksomhetene.• uønskede fordelingseffekter i hovedsak håndteres gjennom skattesystemet og velferdsordninger.

Veivalg

- Det kan være teoretisk mulig å videreføre dagens petroleumspolitikken uten å oppgi ambisjonene i klimaloven.
 - Krever at brorparten av tillatte utslipp i 2050 gis til petroleumssektoren.
 - Krever massiv elektrifisering og økt press for å bygge ned natur.
- De realistiske alternativene er enten
 - a) Oppgi ambisjonene i klimaloven, eller
 - b) redusere aktiviteten ut over forventet aktivitetsnivå frem mot 2050, herunder stanse leting i nye områder

Rett i skuffa

- Klimautvalget bruker to år på å finne ut at hvis skal vi nå mål Y, må vi gjøre tiltak X.
- Statsministeren bruker en uke på å svare at vi ikke skal gjøre tiltak X
- Hva er da mest sannsynlig? At ekspertutvalget tar feil, eller at Y ikke er målet?

Støre vil ikke ha oljeslutt-plan

Statsministeren avviser forslaget fra regjeringens egen ekspertgruppe.

KLIMATRO: Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) vil ikke ha noen plan for å trappe ned olje- og gassnæringen. Men han har fortsatt tro på at klimamålene for 2030 kan nås. Foto:

Adrian Nielsen, E24

Uklare ambisjoner underminerer Parisavtalen

- Parisavtalen er et såkalt fellesgode-spill: Alle land har kollektiv interesse av å overholde avtalen.
- Men siden hvert enkelt lands handlinger betyr lite for klimaet, vil hvert enkelt land også kunne ha insentiv til å bryte avtalen.
- Vi er «conditional cooperators» og forventer at andre er det samme. Bidragene går ned når free-ridere oppdages.

**Takk for
oppmerksomheten**